

Grupul coral, bine pus la punct sub conducerea lui Vasile Tudose și admirabila acompaniatoare Doina Ilioiu-Prodan la clavecin au întregit ansamblul de interpreți valoroși ai operei lui Purcell, contribuind la succesul necontestat al unei seri muzicale care va rămâne în amintirea publicului ca un moment remarcabil al actualei stagiuni.

Radu NEGREANU

Recitalul de pian al clasei profesoarei Ludmila Popișteanu

La Muzeul „C.C. și C.I. Nottara” — devenit, de o bună bucată de vreme, un loc de lansare (dar și de „probă”) pentru talentele interpretative tinere — am avut bucuria să ascult un recital — cu alură de „atelier” — al elevilor clasei de pian a profesoarei Ludmila Popișteanu, de la Liceul de Artă „George Enescu” din București.

Urmărind evoluția pianiştilor în devenire — de la cei care abia încep să schițeze gestul pianistic, pînă la cei cărora poți să le întrevezi, deja, personalitatea ce urmează a se contura — am avut, în primul rînd, impresia unui solid spirit de echipă, a unei omogenități în seriozitatea abordării partiturii și a antrenamentului tehnic datorate, firește, metodelor pedagogice — suplă, adaptabile și adaptate — ale minunatei profesoare care este Ludmila Popișteanu.

Eșalonul de vîrstă propus de clasa profesoarei, cuprinzător (de la clasa a IV-a la ultima clasă de liceu), nu a impietat asupra calității deosebite a prestației artistice a recitalului; aceasta, pentru că profesoara își selecționează cu grijă discipolii și le insuflă un spirit de maximă exigență interioară. Consecința: am putut asculta șase veritabile talente în plină ascensiune.

Mădălin Popescu (clasa a IV-a) ne-a oferit (în două mici piese de Händel) măsura unei înzestrări naturale și începutul promițător al unor raporturi tehnice valide cu claviatura. Olgața Lupu (*Andante cu variațiuni* de Beethoven și *Sonatina* de Silvestri) și Valeriu Ene Rogacev (*32 de variațiuni* de Beethoven, *Balada I* de Chopin și *Toccata* de George Enescu) conturează deja, dimensiunile unor personalități distincte (de interioară finețe O. Lupu, de intempestivă forță V. Rogacev) ce își găsesc în pian mijloacele afirmării lor.

Paul Staicu, clasa a IX-a, cu un program de Bach (din *Clavecinul bine temperat*), Beethoven (*Sonata în Re major*) și *Patru sarcasme* de Prokofiev, impune prin muzicalitate aleasă, surprinzătoare intuiție stilistică a paginilor alese și siguranță tehnică. Aceeași siguranță tehnică (de altminteri, un capitol de la care profesoara Ludmila Popișteanu nu admite — azi, în secolul perfecțiunii tehnice instrumentale — nici un rabat) o manifestă și Oana Toader, clasa a X-a, etalînd cu dezinvoltură și eleganța frazei lucrări de Bach (*Clavecinul bine temperat*), Chopin și Liszt. Aflată în ultima parte a studiului

liceal, Ruxandra Donose, cu un substanțial fragment de recital: Bach (*Clavecinul...*), Mozart (*Sonata în si bemol major*), Chopin (*Scherzo nr. 4*) demonstrează soliditatea unei pregătiri îndelungate și lucrative, grefată pe o dăruire și o inteligență muzicală specifice celor înzestrați.

În ansamblu, recitalul de la Nottara mi-a atras adeviziunea pentru un stil pedagogic personal și extrem de închegat, ale cărui roade sînt cu totul remarcabile și pentru o echipă de talente deosebite ce se anunță redutabilă în competiția pentru cucerirea piscurilor în arta interpretativă românească.

Fred POPOVICI

Gala tinerilor concertişti” **— Craiova 1983 —**

În mod cert, manifestările cu caracter concertant organizate de Colegiul Criticilor Muzicali de pe lingă Asociația Oamenilor de Teatru și Muzică, în colaborare cu Radioteleviziunea Română, se constituie în evenimente de autentică consistență în viața muzicală a țării; ele reprezintă deja, de mai bine de un an, un fapt notoriu pe care mijloacele de informare a publicului, presa de specialitate le comentează cu viu interes, prelungind în timp, în conștiința noastră, eoul acestor momente de un specific aparte. Iar specificul acestora constă în faptul că „Gala tinerilor concertişti” — așa cum menționează genericul manifestării — este realizată prin participarea solistică a studenților și a absolvenților din anii din urmă ai conservatoarelor din țară, a laureaților concursurilor naționale și internaționale de interpretare, a celor mai merituoși dintre muzicienii tinerei generații.

Am avut ocazia să menționez în mai multe rînduri, drept o imperioasă necesitate, promovarea tinerilor interpreți în viața muzicală, de asemenea natura încît responsabilitățile acestora să apară sporite atît din punct de vedere cantitativ cît și calitativ. În mod cert, marile angajări, marile eforturi oferă revelații și surprize aparte; mă refer la pianistele Delia Pavlovici și Miroslava Ghera, la violonista Dorina Mangra, cîteva dintre interpretele ediției integrale a concertelor de Beethoven pentru solist și orchestră, manifestare organizată cu cîteva luni în urmă prin participarea orchestrei simfonice din Ploiești, condusă de dirijorul Horia Andreescu.

De această dată, la Craiova, sub bagheta lui Teodor Costin, Filarmonica de Stat „Oltenia” a găzduit cea de a 9-a ediție a „Galei tinerilor concertişti”; evenimentul de seamă al manifestării l-a constituit, desigur, prezentarea integrală a creației concertante a lui Johannes Brahms, în perspectiva a ceea ce au reprezentat pentru artist personalitățile lui Bach și Beethoven. Iată, deci, o responsabilitate de specială greutate, responsabilitate căreia tinerii concertişti i-au făcut față cu aleasă dăruire profesională.

Două au fost momentele de proeminență ale actualei ediții craiovene, momente ce au determinat

un îndreptățit interes : este vorba de prezența Cristinei Anghelescu și a lui Mihai Ungureanu în *Concertul pentru vioară în Re major* și, respectiv, cel de-al II-lea *Concert pentru pian și orchestră în si bemol major* de Brahms. Remarcabilă a apărut, în cazul Cristinei Anghelescu, susținerea egală și fermă a marelui edificiu brahmsian ; interpreta dispune de o abordare metodică a discursului muzical, fără a oferi, deocamdată, relevația unei exteriorizări spectaculoase sau a unor meditații profunde ; bunul gust, supravegherea atentă denotă existența unei educații violonistice de temeinică fundamentare.

Aflat într-un moment diferit al evoluției sale artistice, pianistul Mihai Ungureanu probează o eficiență corelare între claritatea gândirii sale interpretative și natura complexă a mijloacelor pianistice ; este vorba de un autentic proces de maturizare artistică, interpretul impresionînd prin natura constructivă de mare anvergură a demersului său pianistic ; căci, să nu uităm, partitura acestui concert brahmsian devine problematică chiar pentru concertistii de mare experiență.

În cadrul realizărilor deosebite ale manifestărilor de la Craiova, să menționăm prezența sobră a flautistului Matei Corvin, în cea de a doua *Suită* de Bach ; a fost o realizare de împlinită calitate obținută în deplina conștiință a datelor stilistice ale muzicii. Pianistul Covacs Sandor atrage atenția prin natura sensibilă și elegantă a evoluției sale în primul concert pentru pian și orchestră de Beethoven ; este vorba de o eleganță a gândirii ce implică claritate și elocvență. Elocvența constructivă, tradusă printr-o judicioasă exploatare a resurselor expresive ale sunetului, s-a putut observa și în cazul realizării *Dublului concert în la minor, pentru vioară, violoncel și orchestră* de Brahms ; Roxana Dură este o violonistă ce își strunește incisivitatea temperamentală, iar Rodin Moldovan posedă un cînt violoncelistic generos în frazare și în sunet. *Dublul concert în re minor pentru oboi, vioară și orchestră* de Bach a fost realizat de Iulian Rațiu și Leontina Marcu în spiritul unei atente colaborări ce viza, în egală măsură, caligrafia frazării și calitatea tonului. Ca și în cazul altor manifestări similare, „Gala tinerilor concertişti” realizată de această dată la Craiova, a relevat două aspecte pe care le considerăm pe cît de fundamentale, pe atît de corelate în procesul evoluției tinerilor noștri interpreți. Am în vedere calitatea științific fundamentată, larg recunoscută, a învățămîntului nostru artistic ; în actuala ediție au participat, printre alții, studenți ai conservatoarelor din București și Cluj-Napoca, tineri interpreți proveniți de la clasele de măiestrie conduse de Ștefan Gheorghiu, Aurel Marc, Victoria Nicolae, Octavian Rațiu, Dorel Pașcu. Dar, corelat cu acest aspect, trebuie avută în vedere responsabilitatea coordonării pe mai departe a evoluției tinerilor muzicieni, după momentul absolvirii Conservatorului ; căci, chiar actuala ediție craioveană a acestor manifestări a relevat — în cazul unor absolvenți înzestrați cu certe calități, tineri ce hrănesc îndreptățite speranțe — o insuficiență cunoaștere a propriilor resurse, o eronată interpretare a acestora.

Dumitru AVAKIAN

Stagiunea muzicală 1982—1983 a prilejuit deseori publicului ieșean contactul cu tineri și foarte tineri soliști instrumentiști. Ne vom opri asupra unei manifestări muzicale a tinerilor interpreți, găzduită vineri 3 iunie de Filarmonica „Moldova”, manifestare ce a reprezentat de această dată concertul săptămînal al Instituției. Soliști : Florin Melinte (clarinet, anul I Conservator, Iași), Mălina Dandara (vioară, elevă în clasa a VII-a, București) și Anuș Cividian (pian, anul III Conservator, Iași).

Ca interpret al *Concertului în La pentru clarinet și orchestră* de Mozart, Florin Melinte a dovedit o matură înțelegere a textului, demonstrată prin frazare impecabilă, printr-o pătrundere pe plan afectiv și temperamental a stilului mozartian în două dintre coordonatele psihologic-muzicale ale acestuia : jovialitatea, dezinvolvura și lirismul calm, reținut. Realizarea artistică deosebită a părții a II-a a opusului mozartian s-a datorat atît autenticei trăiri muzicale a solistului cît și acompaniamentului sensibil, receptiv al orchestrei.

Al doilea moment al programului l-a reprezentat *Concertul pentru vioară și orchestră în sol* de Max Bruch, interpretat de tînăra violonistă în vîrstă de 13 ani, Mălina Dandara. Complexele cerințe expresive, dificultățile tehnice apreciabile n-au intimidat-o pe Mălina Dandara. Ea se află pe drumul ascendent al acumulărilor tehnice și interpretative, drum pe care, după concerte de Bach și Mozart, interpretate în colaborare cu alte filarmonici, Bruch reprezintă o etapă necesară, în prezent depășită cu succes prin realizarea unei adevărate versiuni de concert. A impresionat marea putere de susținere muzical expresivă a frazei puternic tensionată încă din cadența introductivă (este uimitoare pentru un copil capacitatea de redare a dramatismului), deosebita finețe în exprimarea lirismului dens al părții a doua, tonul cald, nuanțarea fără cusur dar mai ales dezinvolvura, marea siguranță tehnică din final. Ceea ce se impune atenției în mod deosebit este realizarea tehnic-muzicală de excepție, care a avut în vedere atît conturarea marilor arcuri melodice, crearea formelor sonore cît și finisarea celor mai mici detalii tehnice și expresive. Echilibru, putere de stăpînire a propriilor emoții și, în consecință, capacitate de control asupra cîntului. Sînt calități care alături de cele strict muzicale pot susține ascendența artistică a tinerei violoniste.

Pianista Anuș Cividian, pe care am ascultat-o în finalul concertului cu *Do minorul* de Beethoven, a demonstrat o reală muzicalitate, preocupare pentru acuratețea stilistică și largi posibilități tehnice. Lipsa experienței scenice și (poate) insuficiente repetiții cu orchestra au condus însă la un rezultat sonor nesatisfăcător, atît în ce privește dozarea sonoră cît și asamblarea ritmică pian-orchestră. Aceste scăderi aparțin desigur momentului, calitățile muzicale evidente ale pianistei fiind o cheazășie a viitoarelor apariții pe scena de concert.